

Marcus 15:34

“En ter negende ure riep Jezus met een grote stem zeggende ‘eloi, eloi lamma sabachtani’ dat is overgezet zijnde ‘Mijn God, mijn God! Waarom hebt gij Mij verlaten?’”

De betekenis van deze woorden:

1 voor Gods Zoon 2 voor ieder mens 3 voor elke gelovige

Gemeente,

We zouden aan een kind kunnen vragen: ‘hoe diep is de oceaan?’ En dat kind doet zijn armen wijd en zijn handen van elkaar: ‘zo diep’. En dan weten we, dat is het nog bij lange na niet. De oceaan is veel en veel dieper dan dat kind aan kan geven.

Zo zouden we vanmorgen kunnen vragen: ‘wat is het om van God verlaten te zijn? Hoe diep gaat dat?’ En we proberen dat uit te zeggen en aan te geven. En als gemeente roep ik u op om te proberen dat in te denken. Als wij dan maar weten en beseffen: dat is het bij lange na nog niet. Van God verlaten, dat is zo diep, veel en veel dieper dan ooit een mens aan kan geven en onder woorden kan brengen. Als we er alles van gezegd hebben wat we maar kunnen zijn we nog als dat kind met zijn beide armen: de oceaan is nog veel en veel dieper.

I voor Gods Zoon

Mijn God Mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten. We denken aan een vader en een kind dat geen moeder meer heeft. En dan is het haast onvoorstelbaar: dat een vader zijn kind verlaat. In de steek laat, aan zijn lot overlaat. Dat is het al als dat kind het goed maakt en gezond is. Maar stel je voor dat dat kind ziek is en hulpbehoevend. En dat vader dan zijn kind verlaat, in de steek laat, van het kind weggaat. Stel je voor dat dat kind afgeranseld wordt, en dat kind schreeuwt het uit ...en vader loopt ervandaan en verlaat zijn kind. Wat doet dat dat kind pijn, zeer.

Die Vader, dat is God. Dat Kind is de Heere Jezus. Dat Kind Dat wordt afgeranseld. Dat Kind hangt aan het kruis. Na heel Zijn leven van lijden, na de intensivering sinds de gevangenneming met de slagen, de spuug, nu het toppunt: de spijkers, de koorts, de uitscheurende handen ranselen Zijn lichaam af.

Dan de spot van mensen om Hem heen. Voorbijgangers, overpriesters, schriftgeleerden, medegekruisigden ze honen Hem: verlos Uzelf en ons. Ze ranselen Zijn ziel af.

Dan is daar de satan. Die woest en blind van woede Jezus afranselt door

die mensen heen: indien Gij Gods Zoon zijt.... Dan zou dit toch niet gebeuren, dan zou U toch wel afkomen. Is dit nu Gods Zoon? De Geliefde, de Beminde? Satan ranselt Jezus af met striemen op Zijn ziel. Gods toorn ranselt Hem af. Alle toorn Gods tegen alle zonden der mensheid pakt Zich samen en ontlaadt Zich als bliksems op Zijn ziel. Toorn brandt op Zijn ziel. Heilige misnoegen niet over 1 zonde van 1 mens, niet over alle zonden van één mens, maar over alle zonden der mensheid. Erger dan toen Sodom en Gomorra verwoest werden ontlaadt Zich Gods toorn op Zijn zie en ranselt Hem af.

Het werd drie uur duister op Golgotha bij deze dingen. Dat was in het Oude Testament voorzeggd door profeten op de dag des oordeels: dan zou de zon zijn glans inhouden. Blijkbaar is nu die dag voor Hem gekomen. De plaats van de eeuwige pijn wordt wel genoemd de buitenste duisternis. Blijkbaar is die plaats nu hier op Golgotha. Nedergedaald ter hel. Wat alle verdoemden nooit tesamen kunnen dragen, draagt Hij hier.

Jezus' ziel kermt, schreeuwt, smacht naar God. Nee, niet zozeer naar redding, verlossing, maar naar God. Om Zijn kracht, Zijn troost, Zijn nabijheid. En juist nu, nu verlaat de Vader Hem. Oneindig diep vervult Hij Psalm 22: Mijn God Mijn God waarom verlaat Gij Mij
Terwijl Ik zwoeg en strij
en brullend klaag in de angsten die ik lij
dus fel geslagen 't zij ik mijn God bij dag moog bitter klagen
gij antwoordt niet 't zij ik des nachts moog kermen
ik heb geen rust ook vind ik geen ontfermen.

Alleen als je de HEERE kent kun je daar iets van aanvoelen. Als je de HEERE kent en je wordt aangevochten en de aanvechting geeft angst, maakt bang. En de satan vecht aan, de zonden drijven je op, de wet eist en dreigt en je roept en schreeuwt, en,... Er komt geen antwoord. Dan voel je iets. Maar dan te bedenken dat de ziel van de Heere Jezus oneindig scherper stond afgesteld. Volmaakt voelde en aanvoelde dat God Hem verliet. Totaal en volkomen.

Verlaten kan in verschillende gradaties. Je kunt iemand verlaten en minder er, of heel ver van hem weggaan. Vergelijk het met een lamp die warmte en licht geeft. Als ik die lamp verwijder en wat op afstand breng, dan voel ik minder warmte en is het minder licht. En dat gaat zo door: steeds kouder en donkerder, tot ik de lamp zover weg haal dat ik geen enkele warmte meer voel en geen enkel lichtvlekje ervan meer zie.

God verlaat Zijn Zoon. God, de Bron van licht, kracht, vreugde, troost. Hij verlaat Zijn Zoon zo volkomen gaat zover weg, dat geen straaltje en sprankje licht, vreugde kracht troost meer overblijft.

Dat doet Hem uitroepen: Mijn God, Mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten? Is dat opstand, verzet? Nee, dat is het niet bij Hem. Wat dan wel? De kreet van Zijn mens-zijn: waarom hebt Gij Mij verlaten. Mij. De Rechtvaardige. Zegt heel de Schrift niet dat God nabij is degenen die Hem zoeken? Dat God een welbehagen heeft in degenen die Hem vrezen? Dat het de rechtvaardige wel zal gaan. En de goddeloze zal het kwalijk vergaan, wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen. Zijn toorn is tegen hen die Hem verlaten.

Maar: Hij is toch de Rechtvaardige? Bij uitstek, meer dan enig ander? Waarom dan Mij verlaten? Dat gaat toch tegen de Schrift in, tegen Gods wezen in, tegen Gods belofte in. Nooit sprak Iemand een 'waarom' uit met zoveel recht en reden. Waarom Mij, de volmaakt Rechtvaardige, verlaten, zo absoluut verlaten? Hoe kan dat?

Weet u wie er antwoord mag geven? Het geloof. Het geloof mag antwoord geven en zeggen "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij mij getroost?" Hoe kan dat toch? Dat Gij mij getroost hebt. Uw gunst bekendgemaakt, Uw Aangezicht laten lichten, Uw heil geopenbaard? Hoe kan dat toch? Hoe is dat mogelijk? Ja, daarop is het antwoord: omdat Gij Mij verlaten hebt. omdat Gij Uw Zoon verlaten hebt. Hem zo diep verlaten in de allerdiepste versmaadheid en angst der hel opdat ik tot God zou genomen worden. De Rechtvaardige van U verlaten, de goddeloze tot U genomen en door U aangenomen. Wat moet U mij onnoemlijk liefgehad hebben dat U dit, dit Uw Kind aan hebt gedaan...voor mij.

2 voor ieder mens

Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Nog een antwoord daarop moet zijn: Omdat ik U verlaten heb. Want de HEERE roept ons en wij antwoorden niet. De HEERE spreekt en wij luisteren niet. Wij hebben God verlaten. Een triest refrein in ons leven. Wij geven 'niet thuis'. God roept ons zo vaak tot bekering, tot strijd, tot getuigenis. God spreekt zo vaak van oordeel en zond,e van heil en genade. Maar wij doen alsof wij niet horen. Hoe vaak heeft God gesproken zonder dat wij ooit tot Hem kwamen? Heel het leven door. Dat zit erin al van het uur van onze ontvangen en geboren. God maar laten roepen. God maar laten wachten. Zoals Adam en Eva in het paradijs deden. Wat God gezegd had voor niets achten, geen gehoor geven.

Zo beschouwd en geleerd heb ik niet zoveel recht om te zeggen:

HEERE waarom verlaat Gij Mij. Zou God dan moeten horen zodra ik Hem roep, als ik niet wil horen als Hij roep? Jonathan Edwards zegt in een indrukwekkende preek ergens:

U hebt God verlaten zou God verplicht zijn u te verhoren?

U wilde niet naar God luisteren, is Hij dan verplicht naar U te luisteren?

U veracht Gods roepstemmen, zou God verplicht zijn uw roepstemmen aan te nemen?

U slaat Zijn wil in de wind, zou God verplicht zijn uw wil serieus te nemen.

U luistert niet als God roept, zou Hij dan verplicht zijn als u Hem roept?

Ik heb geen enkele reden om te vragen HEERE, waarom....?

Maar ik mag u en jullie nu verkondigen dat het nog anders ligt.

Nu ma gelden: omdat Hij van God verlaten werd, daarom is Hij nu nabij allen die Hem aanroepen. Er is geen hel op aarde. Dat zeggen mensen soms wel eens. Als er een enorme ramp gebeurd is waarbij alles in puin ligt, de omstandigheden erbarmelijk zijn, de hitte zindert, de honger vreselijk is: het is een hel op aarde. Toch is dat niet waar. Want waar we ook op aarde zijn, of waar we ook buiten de hel zijn, daar geldt: God is aan te roepen. God is één zucht van een zondaar verwijderd. De afstand tot God is nooit en nergens groter dan één zucht. Roep Hem aan terwijl Hij nabij is.

En daartoe wordt ons het Woord verkondigd. Verkondigd dat wij op weg zijn naar die duisternis van Godverlatenheid. Dat wij daar naartoe reizen. En dat dat nabij ons komt. Onder een preek. Als de eeuwigheid raakt aan ons leven. Op een ziekbed, voor een operatie als de eeuwigheid een schrede verwijderd lijkt te zijn. En die Hem verlaten zal Hij verlaten. De satan heeft reden om ons te bespotten: was jij nou goed geschapen? God heeft reden om te toornen, want er zijn zonden zonder getal. Maar: we zijn nog buiten de hel. God is nabij allen die Hem aanroepen. Met de onvergankelijke woorden van psalm 116 Daar de angst der hel mij alle troost deed missen

Ik was benauwd omringd door droefenissen,
maar riep de HEERE dus aan in al mijn nood
och HEERE och werd mijn ziel door U gered.

Wie het buiten de hel niet leert, zal het nooit meer leren. Roepen om Gods nabijheid, troost, en gunst.

En nog nooit is het anders geweest dan: toen hoorde God! Hij is mijn liefde waardig. Wie U aanroept in de nood vindt Zijn gunst oneindig groot. Hij schenkt Zijn troost en je ziel wordt verzadigd. Hij geeft kracht en je ziel ademt weer. Hij toont Zijn vriendelijk aangezicht en Zijn gunst en je ziel leeft. Ik heb hem verlaten om U nimmermeer te verlaten en U aan te nemen.

Weet u wat je dan vraagt: Mijn God Mijn God waarom hebt Gij mij aangenomen, gehoord? Al die keren dat God je hoort en troost. Dat Hij je kracht geeft en versterkt, dat Hij troost en nabij is. Onder het kruis

en in de beproeving. In de pijn en het lijden. Onder het Woord en aan Zijn tafel. Als je het mag oprapen in je leven. Alle glimpen van Zijn gunst, alle kruimels van Zijn kracht, alle vriendelijkheid van Zijn aangezicht: wat een hoeveelheid gunstbewijzen. Waarom hebt Gij mij gehoord en getroost? Waarom hebt U, want ik heb niet naar U geluisterd toen U riep. Waarom zou U, want ik geef U er niet voor terug waar U recht op hebt. Waarom hebt U waarom zou U mij vertroosten? Is dat ook een vraag, alle vanzelfsprekendheid weggeslagen onder je voeten. Hoe kan dat HEERE? Zoveel keren vertroost. Omdat Hij één keer verlaten werd. Daaraan te danken. Dat is de Bron.

Daarom werd Hij van God verlaten opdat Hij nabij is allen die Hem aanroepen. En Hij overal aan te roepen is. Weet u wat het ergste is: als een mens God verlaat en God een mens verlaat, maar je merkt het niet. God geeft geen troost, geen kracht, geen heil en gunst. Maar je bent in een roes zodat je het niet merkt. Dat kan. Dat is zo van nature. Ver van God zijn maar zo verkeerd afgesteld dat je het niet merkt en niet voelt. Je leeft in een roes. Ontwaakt gij die slaapt en sta op uit de doden. Ontwaakt: hebt u ooit Gods gunst gekend? Weet u wat vertroosting van God is? Of bent u daar vreemd aan? Ontwaak dan. Als je te laat ontwaakt, dan is het vreselijk, dan is het te laat.... Daarom wordt deze vraag ook nooit meer gesteld in de hel. Eén keer klonk deze vraag in de hel: waarom hebt Gij Mij verlaten? Maar dat kon alleen Hij zeggen. In de hel klinkt die vraag sindsdien nooit meer. Want ieder die in de hel is die hoeft die vraag niet te stellen: waarom hebt Gij mij verlaten? Omdat ik U verlaten heb. Omdat ik Christus veracht heb. Omdat ik uw Zoon niet aangenomen heb, daarom, daarom ben ik van U verlaten. Dan heeft roepen geen zin meer. Geen kracht, geen reden meer.

3 voor elke gelovige

Waarom hebt Gij Mij verlaten? Om een hele pelgrimsstoet nimmer meer te verlaten. Want uit deze diepte voor de Zoon welt een fontein op van beloften. Vele heerlijke beloften:zoals: Ik zal u niet begeven en

niet verlaten. De HEERE zal Zijn erfvolk nooit begeven. Rijke beloften uit een diepe duisternis opgekomen. Maar dan komt het: in navolging van Christus zal ook dat beproefd worden. Dat het lijkt dat het juist wel zo is en die kant op gaat. E wat zien we dan? Toen de Heere Jezus zo verlaten werd, totaal en volkomen toen nog, toen nog vertrouwde Hij op Zijn God. Hij riep Mijn God, Mijn God. Op de bodem van de hel klampte Hij Zich vast aan Zijn God. Alles schreeuwde Hem toe: God is er niet voor u, nu niet, nooit niet, maar Hij geloofde: Mijn God.

Dat werd in Psalm 22 beproefd. Dat God de Zijnen verlaat. Niet totaal en geheel, niet op oneindige afstand, maar toch: Hij gaat weg, Hij verwijderd Zich. Hij trekt Zijn invloeden van troost, kracht, licht weg. Zo gebeurde het ook in Psalm 22 met David. Die ooi tin zijn leven, en meer dan eens dingen meemaakte, beproefd werd waarbij hij uitriep: Mijn God mijn God waarom verlaat Gij mij? Zou dat nog kunnen? Zeker wel. Dat in het leven met de Heere de Heere minder van Zich laat merken. Hij verlaat. En je voelt geen troost, geen kracht, geen licht, geen nabijheid. Dat kan samenhangen met moeilijke situaties, maar niet altijd, juist in moeilijke tijden kan God ook meer nabij zijn dan ooit. Dat je ziel overstroomt van licht, troost, nabijheid en kracht. Maar soms beproeft de Heere. Of je hebt er zelf naar gemaakt, dat kan ook, dat de HEERE Zich verbergt.

Net als in Psalm 22. En wat het dan nog te erger kan maken is wat de Psalmist daar ook verwoordt. Twee dingen: het eerste is: anderen hebt U wel gehoord, zij riepen en werden uitgeholpen, maar mij, mij niet. En het tweede is dat hij weet: vroeger was het ook in mijn leven anders. Al vanaf de schoot van mijn moeder mocht ik op U vertrouwen, heb ik U ontmoet, maar nu, nu lijkt dat over, weg, voorbij.

En dan wordt het kil, donker, troosteloos, en je voelt je zwak. En de angst kan toeslaan: dat is komt nooit meer terug. Vroeger wel, maar nu niet meer. Anderen wel, maar jouw niet. En de duivel fluistert en schreeuwt maar al te graag: over en uit, voorbij, geen heil bij God.

En al lijkt de HEERE nog zo ver weg, roep Hem aan en zeg: Mijn God. Dat is het koord dat Hij verworven heft toen Hij totaal van God veraten werd. Het koord van het verbond, van het genade aanbod. Ik zal u tot een God zijn.

Kohlbrugge zegt: Wien het om Gods Woord en trouw gaat, al staat ge ook radeloos en zonder vertroosting, al gaat gij door duistere dalen, al is alle grond onder de voeten weggerukt, geen gebed moge kunnen doorbreken, geen traan willen vloeien, geen zucht geslaakt worden, alles verdoeme alles vervloek u, het leger der zonden de hele macht der duisternis benauwe u, God zwijge en het hebben de schijn dat Hij ons verlaten heeft, ons bedrogen heeft en wij ons met Hem bedrogen hebben, dat de duivel gelijk heeft, de zonde, Gods recht heeft gelijk dat Hij ons verdoemt en in de afgrond werpt, zeg 'mijn' o mijn ziel Zeg 'mijn God, mijn God.' Ik laat U niet los. En dat 'mijn' zal Gods hart breken. Zeg 'mijn God' Ik hoef niet te wanhopen, want er was er Eén voor Wie geen redding en geen God meer was te vinden en dat was Hij.

Al zegt Hij Ik ben niet voor u dan zal ik nog aanhouden. Al zou Hij mij doden ik blijf op Hem hopen. Dat gij zegt 'mijn God' al zeggen alle duivelen 'dat zult gij laten.'

Dat is: Zijn voetstappen navolgen. En God zal Zich weder ontfermen. Hoe zegt Jesaja het ook alweer? Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten maar met grote ontfermingen zal Ik u weder vergaderen; in een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen. Ik zal niet verlaten worden, want Hij werd verlaten.

Waarom hebt Gij Mij verlaten? Opdat heil is voor allen die U aanroepen. En het ons verkondigd wordt: bid, roep, schreeuw. Daar is open oor en hart bij God, de Vader. En je bidt schreeuwt, o God, begeef, verlaat mij niet. Niet voorgoed, niet nog verder. Want als U mij overlaat aan mezelf, dan zink ik weg in opstand, in verbittering, wat kan er dan niet in me opkomen. Dan zink ik weg in wanhoop, in moedeloosheid, in paniek, waar zou ik niet toe kunnen komen. Dan zak ik weg in gelatenheid, ongeïnteresseerdheid, onverschilligheid, o begeef, verlaat mij niet.

We probeerden te peilen in zijn diepte en vrucht: Mijn God Mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten? Dat was de nederdaling ter hel. En toen Jezus die gelovig had doorstaan kon Hij de dood tegemoet. Als Overwinnaar. Toen kon Hij gaan sterven. Het was volbracht. En Hij zou opstaan en weer levend worden. Om al de Zijnen te vergaderen. Tot Zich te roepen. Tussen mij en Hem lag de Godverlatenheid. Hij is daar in gegaan omdat, omdat....Hij naar mij op weg was. Naar mij toewilde. En daarvoor op de bodem van de hel vergeving en de heilige Geest moest opdelen. Om mij te kunnen bereiken. En voor eeuwig tot Zich te nemen. Tot Zijn Vader. Zo ver als Hij Zijn Zoon verlaten had, zo nabij zal Hij mij dan zijn. Zo nabij: Zijn hart, Zijn liefde, Zijn troost, Zijn gunst, Zijn heil. Zo diep als de verlatenheid van Golgotha diep was, zo hoog zal de hemelse glorie hoog zijn. Zo hoog dat ik in eeuwigheid niet zal kunnen doorleven niet zal kunnen bevatten hoe nabij God mij zal zijn. Ik zal eeuwig overvloeien. En ik zal zeggen:
Mijn God Mijn God waarom hebt Gij mij niet verlaten?

Amen